

vseh zadrugah. Nobena stvar ne kaže žalostnih razmer v zadrugah tako dobro, kakor okolščina, da so občni zbori različnih zadrug skoro vedno nesklepčni.

Potrebno je, da se uvedejo strokovne zadruge, zlasti tudi zategadelj, ker je samo na taki strokovni podlagi mogoče ustvariti višje organizacije, da se bodo te posamične zadruge združevale v enotne celote. Minister je priznal, opravičenost zahtev različnih obrtnih zadrug, naj bi se zadruge smatrale kot posvetovalni organi pri rešitvi različnih upravnih zadev, ki se nanašajo na obrtnijo.

Ker se je izkazalo, da obrtne zadruge navadno pogrešajo takih strokovnjakov, kateri bi jih mogli podpirati pri raznih korakih in jim pomagati z dobrimi sveti, se je minister izrekel zato, da se ustanove nekaki javni organi, nekako združeni inšpektorji, kateri bi imeli nalogo, povspesevati na praktičen način koristi obrtnikov. Način pospeševanja obrtnije, kakor se je začel s tem, da se je na Dunaji ustanovil tehnološki muzej, je sicer jako koristen, a treba je, da se tudi v drugih mestih napravijo take ustanove. Minister je izrekel upanje, da bi država prihodnje mogla kaj več storiti za povspesevanje obrtniji na tak način, kakor jo povspesuje tehnološki muzej dunajski.

V zvezi z razvojem zadrug je tudi povspesevanje obrtnega kredita in dajatev za vojaštvo. Trgovinsko ministerstvo se hoče zavzeti zato, da dobe združeni rokodelci kakor mogoče veliko naročil za vojaštvo, pričakuje pa, da bodo tudi zadruge in posamični povspesevali naročenim delom večjo pozornost kakor do sedaj in jih skrbnejše izvrševali, kakor pri dosedanjih naročilih. Minister je izjavil, da je opustil misel predložiti državnemu zboru, v zadnjem času večkrat obljubljeni načrt novega obrtnega zakona, to pa zategadelj, ker neče da bi se nova akcija za povzdigo rokodelstva zopet ponesrečila, omenil pa je, da rokodelstvu ni iskati rešitve v nazadnjaštvu, v oklepanju na stare uredbe in navade, ampak s tem, da se odloči za zdrav in resničen napredek. Z zahtevo, naj se število samostojnih mojstrov vsake stroke omeji, kakor je bilo omejeno nekdanj, ne bo ničesar opraviti in leži bodočnost rokodelstva v tem, da se prime novih načinov produkcije in da združevanju vseh močij poskusi pripomoči rokodelstvu do novega procvita.

Minister Dipauli je, kakor se razvidi iz tega posnetka njegovega govora razvil cel program. Povedal je mnogo resničnega. V nekaterih stvareh pa je razvijal nazore, s katerimi ne moremo soglašati in bomo o njih razložili svoje mnenje v prihodnjih člankih.

Politični pregled.

Državni zbor. — Zadnje seje so doprinesle dokaz, da s parlamentom, kakršen je sedaj, ni možno vladati. Nemci tirajo obstrukcijo z vse odločnostjo, ves mesec januar je pretek in poslanska zbornica še ni prišla do tega, da bi bila začela razpravljati o dnevnem redu, na katerem se nahaja kot prva točka zakon o rekrutih za l. 1899. Nemci zahtevajo v

vsaki seji, da se morajo prečitati vse podane interpelacije dobesedno, a kadar je čitanje, ki traja več ur, končamo, tedaj uprizore kako formalno ali politično razpra o. Zadnjič so celo uprizorili — pretep. Ko je namreč dr. Kramarž zavračal nemške izgrede in sploh nemško počenjanje, so Nemci zagnali velik hrup. V loži žurnalistov navzočni cesarski svetnik Penížek je ploskal in klical dobro. To je Nemce tako raztogotilo, da so Wolf, Hohenburger, Girstmayr in nekateri drugi hiteli na galerijo in poskušali siloma odstraniti rečenega časnikarja. Češki poslanci so prihiteli za njimi in na galeriji se je vnel boj, pri katerem je bil predrzni Wolf pošteno pretepen. Češki poslanec Lebesch ga je sklofotal, da je bil Wolf ves otečen in mu je na zadnje dal nekaj poštenih brc. V naslednji seji, v torek, je predsednik Fuchs naznanil, da je Penížka za nekaj sej izključil iz parlamenta, ter ostro grajal tiste poslance, ki so ga hoteli napasti. V torek zvečer je bila seja v kateri je prišla na vrsto uredba služabniških plač. V zakon je bila postavljena določba, da veljajo urejene služabniške plače za nazaj. To je bil poraz za vlado in odgovor je prišel koj drugi dan: Vlada je preložila zasedanje državnega zbora.

Kaj se zgodi? — Zasedanja poslanskih zbornic je zdaj konec. Vlada je prišla do prepričanja, da ne bo z njim nič opravila, da ta parlament ne reši ne nagodbe, ne proračuna niti zakona o rekrutih pa tudi članov delegacije da ne voli. Vsled tega poslala vlada poslance domov in si bo vse potrebne zakone dovolila s § 14, vladala bo torej do jeseni absolutistično.

Spravna akcija. — Govorica, da se začne večja akcija, ki naj zagotovi mir mej Nemci in mej Čehi so precej utihnile. Spravo žele sicer vse stranske razven nemških, ali dosegla se ne bo, ker zahtevajo Nemci zase gospodstvo, tej zahtevi pa se Slovani nikdar ne uklonijo.

Vlada in Italijani. — Klub italijanskih poslancev je bil sklenil, da prestopi proti vladi v očitno opozicijo. Kakšen utis je ta sklep naredil na vlado, o tem so se Italijani prepačali v avdijenci, katero je imela deputacija njihovega kluba pri ministerskem predsedniku v namen, da mu izroči sklepe shoda italijanskih županov primorskih. Ministerski predsednik je Lahom povedal, da ne odjenja od svojega sklepa, ustanoviti v Pazinu hrvatsko gimnazijo, da ne odjenja od namena, napraviti za Goriško deželni šolski zalog, da hoče sploh biti pravičen Slovincem in Hrvatom in da ga od tega namena ne odvrne niti opozicija italijanskega kluba.

Ogerska. — Pogajanja mej vlado in mej opozicijo še vedno niso končana, ker nastanejo vsak čas nove težave, vendar je upanje, da pride tekom prihodnjega tedna do porazumljenja, Banffy odstopi, kot njegov naslednik pa se imenuje sedaj finančni minister Lukacs.

Hrvatska. V deželnem zboru so se poslanci pravoslavne vere združili v poseben srbski klub ter sploh začeli odločnejše povdarjati svoje srbsko narodno stališče.

Francija. — Dreyfusssova afera je prišla v nov stadij. Vlada je sklenila, odvzeti vso zadevo kazenskemu senatu kassacijskega sodišča ker je ta pristransko postopal in jo izročiti združenim senatom tega sodišča.

Macedonija. — Zadnji čas se je začelo močno revolucionarno gibanje v Macedoniji in vse je kazalo, da pride do punta. Rusija pa je sedaj odločno se izrekla za ohranitev miru in ker postopa porazumno z Avstrijo, je gotovo, da se ni bati mejnarnemu miru nevarnega konflikta.

Bolgarska. — Kneginja Lujiza, rojena princezinja parmska, je dne 31. januarja v otroški postelji umrla.

Samoa. — Tri države se potegujejo za vladanje nad otokom Samoa: Združene države, Velika Britanija in Nemčija. Povod temu je dala volitev kralja. Samoanci so izvolili kralja, ki ni všeč niti Amerikancem niti Angležem. Ti so volitev ovrgli vsled česar je odstavljeni kralj prouzročil punt in se bilo bati, da pride do razpora mej rečenimi velesilami.